

CAPUT XVII.

QUAM SPECIALEM OBLIGATIONEM INDUCAT VOTUM PAUPERTATIS, QUOD DOMINIUM ETIAM IN COMMUNI EXCLUDIT.

1. *Quæ religiones excludant dominium in communi.* — Concilium Tridentinum non præcipit contrariam paupertatem. — An religio Carmelitarum discalceatorum sub decreto comprehendatur. — Quæ hæc hactenus diximus communia sunt religionibus omnibus qui votum solemnem paupertatis emittunt, etiamsi monasteria eorum dominium in communi habere possint; unde etiam obligant eos, qui etiam in communi tale dominium non admittunt; quia vero illi majorem obligationem suscipiunt, eam in particulari exponi necesse est. Scire autem oportet Concilium Tridentinum, sess. 25, cap. 3, de Regul., concessisse omnibus religionibus, Minoribus de Observantia, et Capuccinis exceptis, posse habere bona immobilia, etiamsi ante eis esset prohibitum, et consequenter ut possint habere dominium in communi, et redditus, ususfructus, etc., unde virtute videtur Concilium quoad hanc partem dispensasse in quocumque voto non habendi bona in communi, si ab aliis religionibus præterdictos emittebatur. Quia vero Concilium non præcipit hoc genus paupertatis ab aliis religionibus non servari, sed indulget tantum, ideo, non obstante illo decreto, potest quæcumque religio illi juri renuntiare, et consequenter suam observantiam et obligationem retinere, prout de facto fecit Societas, quoad domus professas, cujus institutum etiam post illud decretum Concilii Sedes Apostolica probavit. De aliis vero religionibus non constat de hujusmodi renuntiatione; et ideo totam quæstionem præsentem ad solam religionem Minorum reducere necesse est, nam de Societate professa nobis est inferius in particulari dicendum; si quæ autem alia religio eandem paupertatem retinet, facile erit quæ dixerimus ad eam accommodare. Non enim ignoro religionem Carmelitarum, quatenus juxta primitivam regulam a discalceatis fratribus retinetur, hanc paupertatem in communi adhuc profiteri, et aliqui eorum contendunt, non obstante dicto decreto Concilii Tridentini, ad eam obligari, non tantum quia illi privilegio per suas constitutiones renuntiarunt, sed etiam quia illo decreto comprehensi non sunt. Tum quia Concilium solum loquitur de his religio-

nibus, quibus, aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum habere bona immobilia; ipsis autem non ex constitutionibus, sed ex primitiva regula erat prohibitum; tum etiam quia tempore Concilii hæc primitiva regula non observabatur, et ideo solum videtur locutum de religionibus, quæ tunc temporis florebant in viridi suæ regulæ observantia.

2. *Resolutio.* — Sed, quamvis hæc pia interpretatio laudabilis sit, nihilominus existimo mentem Concilii fuisse singulariter excipere religionem B. Francisci, propter singulare exemplum paupertatis adeo in Ecclesia illustre, et jure communi tam luculenter approbatum et explicatum. Unde si tempore Concilii jam esset reformata, seu revocata Carmelitana religio ad observantiam regulæ primitivæ, et Concilium eodem tenore dictum decretum condidisset, sine dubio possent tunc Patres discalceati uti tuta conscientia privilegio Concilii, quia in principio illius decreti absolute loquitur de omnibus religionibus, etiam Mendicantibus; et dum exceptionem Minorum addit, clarius firmat regulam quoad omnes alios. Nam quod Concilium addidit: *Etiam quibus ex constitutionibus suis erat prohibitum, etc.*, non est positum ad limitandam universalem distributionem prius factam, sed potius ad augendam vel exaggerandam illam, ut aperte denotat particula *etiam*. Et ideo censeo non distinxisse ibi Concilium constitutiones a regula, sed illa voce comprehendisse totum institutum, et regularum observantiam uniuscujusque religionis; alioquin non fuisset dictum: *Etiam quibus ex constitutionibus, etc.*, quia magis quodammodo est prohiberi ex vi primæ regulæ, quam ex constitutionibus postea adjunctis; ergo si Concilium distingueret constitutiones a regula, limitaret potius priorem sermonem generalem, quam auget. Item alias sine causa interposuisset exceptionem Minorum, quia per hanc particulam sic explicatam sufficienter excipiebantur, quia illis ex sua primitiva regula, et non tantum ex aliis constitutionibus, prohibita sunt talia bona; igitur intellexit Concilium religionem Minorum esse ex illis, quibus ex constitutionibus prohibitum est, et ex privilegio Sedis Apostolicæ non est concessum habere talia bona; et ideo illam excipit, et ob eandem causam omnem aliam comprehendit, quæ tale institutum observabat et profitebatur. Quia vero Concilium non præcipit habere talia bona, sed privilegium concessit

habere volentibus, ideo non potuit proprie comprehendere eos, qui denno vellent et profiterentur observare regulam prohibentem habere hujusmodi bona in communi; nam eo ipso renuntiant illi privilegio, et ideo, illo non obstante, se obligant denno ad illud paupertatis genus; et hæc ratione credo obligari nunc prædictos religiosos per viam renuntiationis et novæ professionis, non per viam exceptionis; an vero hæc differentia aliquid ad morales obligationes faciat, in discursu patebit.

3. *Supponendum secundo.* — Denique supponendum est hanc obligationem paupertatis in communi, considerari posse, vel quatenus immediate respicit communitatem, vel quatenus resultat in singulas personas divisim, seu prout singulæ sunt; cum enim hæc paupertas non solum pertineat ad singulos religiosos, quatenus sunt privatæ personæ, sed etiam ad totum corpus religionis vel monasterii, necesse est ut obligatio suo modo totum corpus respiciat; nam, sicut totum ipsam per modum unius esse posset capax domini, ita etiam est capax paupertatis, et obligationis servandi illam. Nec refert quod hæc obligatio non potest a tali corpore observari, nisi per particulares personas; nam illæ tunc non concurrunt ut singulæ, sed ut partes communitatis, vel ut repræsentantes illam. Primo ergo explicabimus obligationem pertinentem ad communitatem, deinde prout ad singulos spectat.

4. *Assertio prima.* — Dicendum igitur est hujusmodi religionem, quæ talem paupertatem profitetur, obligari imprimis ad non habenda aliqua bona immobilia in sustentationem religiosorum tanquam propria. Hoc satis per se notum est, quia hæc est specialis materia talis voti et obligationis. Dixi autem *bona immobilia*, quia mobilia habere possunt et colligere, et ad convenientem usum pro tempore necessario conservare. Hoc enim non solum licere, sed etiam melius esse, sentit D. Thom. 2. 2, q. 188, art. 7, loquens de sua religione, cui ex suis constitutionibus hæc gravis paupertatis convenit, ut ait D. Anton., 3 p., tit. 16, § 3, in fine, et sumitur ex constitutionibus illius Ordinis, d. 2, cap. 20, lect. 3. Idem Sylvest., *Religio*, 1, q. 5; Palud., in 3, d. 35, q. 3, circa finem; et idem docet de Minoribus suæ Religionis S. Bonavent., in dicta expositione regulæ, cap. 6; consentit Tabien., verb. *Religio*, q. 6 et 7, et dicit esse communem sensum Doctorum suæ religionis; Cor-

duba, in expositione regulæ, cap. 7, q. 12, et declaratur expresse in dicta Clem. *Exivit*, § *Rursus*, quamvis non sine aliquo scrupulo et moderatione, onerando conscientias superiorum, ut hoc non permittant, nisi ubi experimento cognoverint, non posse aliter subditorum necessitatibus provideri. Nunc autem invenio hoc absolute, et sine limitatione, et in particulari de Minoribus declaratum a Congregatione Cardinalium circa decretum Concilii Tridentini supra tractatum, his verbis: *Qui (scilicet Minores) possunt perquirere et colligere quascumque eleemosynas, exceptis pecuniis*. Quæ exceptio propria Minorum est, quæ ab eis juxta suam regulam observari debet; nam ex vi paupertatis in communi illa obligatio non sequitur; et ideo aliæ religiones, quæ particularem illam regulam non habent, etiamsi paupertatem in communi profiteantur, poterunt pecunias colligere ad sustentationem religiosorum necessarias, quia pecunia ut sic nunquam inter immobilia bona computatur. Oportet tamen ut in eis congregandis modum servent, ita ut professioni paupertatis moraliter non repugnent.

5. *Assertio secunda.* — Ad quod etiam obligari aliquo modo poterit monasterium, quod paupertatem in communi non profitetur, quamvis raro, quia semper potest immobilia bona et redditus licite augere, quantum est ex vi paupertatis, et in eum finem pecuniam aliquam reservare, vel ex aliis redditibus et sumptibus superfluum, vel liberaliter donatam; nam ex eleemosynis eam mendicare et congregare ad prædictum finem, nisi moralis necessitas interveniret, rationabile non esset. At vero religio, quæ profitetur paupertatem in communi, cum non possit pecuniam in eum finem colligere, contra suam paupertatem peccaret, si in ea conservanda et congreganda modum excederet, nam eo ipso non esset pauper, nec penderet ex mendicitate et eleemosynis ad suam sustentationem.

6. *Dubitatio specialis.* — Hic autem occurrebat quæstio, an talis religio possit habere hæc bona mobilia ut propria. Sed in hoc non potest assignari generalis regula, sed unaquæque religio observare debet modum sibi præscriptum; aliquæ enim religiones observant paupertatem in communi quoad immobilia bona, quæ non recusant habere in communi proprietatem horum mobilium, ut de domibus Societatis professæ suo loco dicemus, et ex regula Carmelitarum, cap. 8, idem colligitur, ut postea videbimus. Religio autem

Minorum hunc singularem modum paupertatis se profiteri dicit: quia vero ea res adhuc in controversia speculativa versatur, existimo, quoad moralem obligationem, satis esse ut Prælati vel administratores talium bonorum intentione generali ea acquirant, vel possideant, scilicet, eo modo quo juxta suum institutum, et possunt, et debent; et ita opinor in ordine ad mores controversiam illam non multum referre.

7. *Assertio tertia.* — Dixi præterea, in sustentationem religiosorum, quia ad ordinariam habitationem possunt domum habere; item possunt habere ecclesiam ad divinum cultum; possunt etiam habere hortum domui conjunctum ad levamen religiosorum. In his enim omnibus solus necessarius usus attenditur, ad quæ necessaria est firma et stabilis possessio, quia per incertam mendicitatem suppleri non potest; et ideo cuiuscumque religioni, quantumvis paupertatem in communi profiteatur, hoc permissum est; singulis autem, vel latius, vel strictius juxta uniuscujusque regulam, seu institutum. Potest tamen inter eas esse diversitas supra assignata, quia religio Minorum profitetur se non habere proprietatem et dominium harum etiam possessionum; aliæ vero licet servant paupertatem in communi circa alia bona mobilia, et reditus eorum, dominium in communi possessionum, quæ solum sunt ad habitationem, et cultum divinum, non recusant, et utrumque sancte fieri potest; et in ordine ad morales obligationes, de quibus hic præcipue agimus, non video differentiam alicujus momenti, quæ inde resultat, ut jam supra tetigi.

8. *Assertio quarta.* — Atque hinc a fortiori concluditur, posse hujusmodi religiones habere aliqua ex bonis, quæ dicuntur se moventia, ad usum ambulandi, et ad alios labores monasterio necessarios. Hoc probat communis usus talium religionum, et in aliquibus earum regulis est expressum, ut in regula Carmelit., c. 8, ubi generaliter dicitur: *Prout vestra expostulaverit necessitas, vobis habere liceat.* In Societate vero specialiter cautum est, ut in ejus domibus jumentum ad equitandum ad usum alicujus, sive præpositus, sive subditus ille sit, non habeatur, 6 p. Constit., c. 2, § 14, unde ad communem usum totius domus non prohibetur. Idem existimo de religione S. Francisci, quamvis usus talium rerum juxta specialem regulam in eo ordine præscriptam assumendus sit.

9. *Dubitatio circa animalia fructifera.* — *Assertio prima.* — Quæri autem potest an ha-

bere hujusmodi se moventia ad religiosorum sustentationem repugnet huic paupertati. Dupliciter autem possunt hæc res servire ad sustentationem: uno modo, fructificando; alio modo, ipsasmet res in nutrimentum consumendo. Hoc posteriori modo, non est dubium quin liceat habere ad tempus aliquod hujusmodi animalia, quæ tempore convenienti ex eleemosynis comparentur, et paulatim consumantur, eo modo quo diximus de tritico, vino et oleo, cum eadem proportionem et moderationem de his rebus loquendo; quia non est diversa ratio in his, et in aliis, quia hæc res hoc modo considerata inter mobilia bona simpliciter computantur, et non habent perpetuitatem, nec reditus ullos conferunt.

10. *Rationes dubitandi.* — Circa alium vero modum esse potest nonnulla dubitatio, quia hujusmodi animalia etiam hoc modo possessa videntur hoc modo derogare paupertati in communi, quia jam nutrimentum ex aliqua parte haberetur ex propriis fructibus et reditibus; hoc autem prohibitum est ex vi talis voti; nam per illud maxime excluditur incerta mendicitas, quæ ita esse debet annexa huic paupertati, ut veluti mensura illius constituantur, juxta intentionem Pontificis, in c. *Exiit*, de Verb. signif., in 6. In contrarium autem est, quia hæc bona se moventia in rigore sunt mobilia, quia de loco ad locum transferuntur, et ipso usu paulatim consumuntur. Item fructus eorum non sunt proprie reditus, sed potius commodum quoddam, vel utilitas magis ex industria, quam ex rebus ipsis proveniens, quæ non videtur ex vi hujus voti prohibita. Sicut non repugnat huic voto paupertatis etiam in communi propriis manibus laborare ad victum comparandum. Unde in primitiva regula Carmelit., c. 8, conceditur eis, ut possint habere animalia et volatilia in nutrimentum, cum tamen illis prohibitum fuerit habere reditus, juxta declarationem Gregorii IX. Tandem alias non liceret religiosi, profitentibus hanc paupertatem, aves domesticas, ut gallinas, aut columbas habere, ad percipiendum ex eis aliquem fructum, quod videtur nimis rigorosum, et contra consuetudinem.

11. *Assertio secunda.* — Nihilominus prior pars simpliciter eligenda videtur; sicut enim per hoc votum excluduntur possessiones domorum, vinearum, et similes, ac reditus earum, ita excluduntur greges ovium, et armentorum, propter fructus eorum. Probatur primo ex intentione talium religionum, ex qua maxime pendet materia voti, et ex fine talis

voti, qui satis ostendit dictam intentionem. Quæ enim esset magna paupertas, si liceret his bonis se moventibus abundare? multi enim seculares, licet aliud genus bonorum non habeant, divites reputantur, si ex fructibus eorum juxta suum statum sufficienter alii possint. Unde licet hæc animalia simpliciter corruptibilia et mutabilia sint, in singulis individuis, tamen hoc modo sumpta, tanquam perpetua possidentur, ut per continuam successionem conserventur et fructificent, et ideo sub hac morali consideratione tanquam immobilia reputantur. Denique fructus provenientes ex hujusmodi animalibus, vere et proprie sunt reditus, quos habere non licet ex hujusmodi voto. Assumptum patet ex proprietate vocis in latino rigore, et ex usu juris, et sumitur ex glossa, in c. *Generali*, de Elect., in 6, verb. *Reditus*, in quo textu reditus et fructus pro eodem computantur. Sumitur ex l. *Deducta*, § *Hæreditatem*, juncta glos., ff. ad Trebel., et videri potest Bart., in Rubr., ff. Solut. Matrim.; ex vi autem hujus voti nullos reditus habere licet.

12. *Assertio tertia.* — Unde etiam censeo non licere habere aliquod animal ad locandum illud, pro usu ejus pretio accepto, nam etiam illud reditus quidam esset; sicut usura reditus pecuniæ appellatur l. *Qui*, § ult., ff. Ad leg. Falcidiam; nec regula supra citata ex Ordine Carmelitarum oppositum probat, sed potius per argumentum ab exceptione potest hoc confirmari, ut infra dicam. Tandem ratio in principio facta convincens est, quia hujusmodi bona revera excludunt mendicitatem, quia jam eorum fructibus, non eleemosynis vivendum esset, vel in totum, vel ex parte, quod repugnat perfectioni hujus voti, quod B. P. Ignatius recte explicavit in 6 part. Constit., c. 2, § 2, per illam exclusivam: *In solo Deo, cui per ipsius gratiam Societas inservit, fiducia constituatur, sine reditibus suis ullis ipsum nobis prospecturum, etc.*

13. *Ad rationes pro parte contraria.* — Unde facile expediuntur quæ in contrarium expediebantur; jam enim explicatum est quomodo, licet hæc bona physice mobilia sint, illo modo possessa tanquam immobilia moraliter reputantur. Vel certe respondetur, satis esse quod sint aliquo modo stabilia et fructifera, et quod ratione fructuum possideantur: namque declaratum etiam est, hos fructus esse reditus voto repugnantem. Neque obstat quod aliqua industria, vel labor hominum necessarius sit ad illum fructum capessendum;

quia in omnibus rebus etiam immobilibus necessarium hoc est; neque est simile de operibus manuum; nam quod ex hujusmodi opera resultat, non potest inter fructus vel reditus computari, nam operatio ipsa solum est actio ipsius hominis, cujus dominium non tollitur per votum paupertatis, licet per votum obedientiæ religioni dicatur; effectus autem illius operis solum est quoddam artefactum, quod religio sine læsione paupertatis vendere potest.

14. *Assertio quarta.* — *Assertio quinta.* — Ad ultimam vero instantiam dicendum est, in his rebus moralibus parum pro nihilo reputari; et ideo, licet regula generalis posita vera sit, non existimo esse contra hanc paupertatem in toto rigore habere domesticas aves nonnullas, dummodo sint in parvo numero, ita ut ex eis non redundant fructus, qui simpliciter possint reditus appellari, nec absolute pro sustentatione computari, sed magis ad recreationem, vel ad summum ad occurrendum alicui repentinæ necessitati; hoc enim, nisi in aliqua speciali regula sit expressum, non videtur repugnare absolute paupertati in communi, nec intentioni sic voventium. Sicut etiam non repugnat religioni profitenti paupertatem hanc, ex domestico horto fructus aliquos colligere, vel olera ad proprium usum, quamvis ea vendere non liceat; ergo similiter dicendum videtur in prædicto casu. Unde obiter colligi potest in verbis illis supra citatis, ex c. 8 Regul. Carmelit., non solum hoc concedi, sed etiam ut possint haberi hujusmodi animalia, vel volatilia, ad percipiendos aliquos fructus, ut lac, caseum, et ova, etiam in ea quantitate quæ ad communitatis sustentationem multum juvet; nam illud consequitur per modum exceptionis a generali voto non habendi reditus; ergo aliquid amplius conceditur, quam ex se et ex natura rei esset receptum. Fateor tamen argumentum non esse omnino efficax, quia ibidem conceditur ut possint habere jumentum aliquod pro ratione necessitatis, cum illa non sit exceptio, sed solum alia quædam declaratio; nam ex vi generalis voti illud non est prohibitum, ut diximus. Nihilominus domestici illius regulæ expositores ita illam intelligunt; neque oportet nos sapere plus quam oportet, quia verisimilius est, illis melius constare de intentione suæ regulæ, vel de consuetudine, quæ est optima legum interpretis.

15. *Difficultas circa jura, et actiones in communi.* — Atque ex resolutione hujus du-

bii, facile expeditur aliud hic occurrens, an, scilicet, et quomodo liceat hujusmodi religionem habere jura aliqua, vel actiones in communi. Est enim inter jurisperitos controversia, an hæc jura vel actiones computanda sint inter bona mobilia vel immobilia, quibusdam asserentibus ad illa esse revocanda; nam si jura et actiones sint ad bona mobilia, inter ipsa mobilia bona comprehenduntur; si ad immobilia, inter ipsa reputantur, ita ut quasi ex objecto speciem sumant; quod sumi potest ex Abbate, in c. *Nulli*, de Rebus Eccles. non alienandis, n. 9 et 10; aliis vero asserentibus absolute, et simpliciter, et in omni proprietate, nec mobilia esse, nec immobilia bona, sed tertiam speciem bonorum constituere. Quæ sententia communiter recepta est, ut late tractat Pinel., in Rub. de bonis maternis, p. 1, a principio; et Covar., in cap. *Relatum*, 2, de Testamentis, qui plures alios refert. Neque dissentit Panormitanus, quia hoc etiam expresse dicit. Sed quia, non obstante hac proprietate verborum, sæpe ex adjunctis constat in facto ipso, seu dispositione, actiones, et jura sub illis vocibus comprehendere, tunc ait reduci debere ad hæc membra dicto modo, in quo alii non contradicunt, et indicavit etiam noster Molin., tom. 1 de Justitia, tract. 2, disp. 201. In præsentia ergo necessarium videtur, ut hæc bona ad aliquod ex dictis membris revocentur, quia necesse est ut omnia bona temporalia comprehendantur sub altero ex his duobus membris, scilicet, vel eorum quæ per hoc votum paupertatis excluduntur, vel eorum quæ permittuntur, quia inter hæc duo non potest excogitari medium, cum contradictorie opponantur; ergo cum constet per hoc votum excludi bona immobilia, mobilia autem ut sic permitti, videndum est quid dicendum sit de illo tertio genere bonorum. Non enim possumus in universum dicere, repugnare huic voto habere talia bona, quia potest monasterium habere jus et actionem ad aliquid sibi debitum, quod in aliis Ordinibus, etiam hanc paupertatem profitentibus, manifestum est. In Minoribus autem juxta suum modum intelligatur, scilicet, quod tale jus ad Summum Pontificem transeat, apud illos autem sit administratio. Neque etiam possumus in universum dicere, hujusmodi bona esse permissa talibus religionibus, quia oppositum declaratum est a Summis Pontificibus, in c. *Exiit*, et Clement. *Exiit*.

16. Videtur ergo, juxta prædictam Panormitani doctrinam, dicendum, jura illa et ac-

tiones, quæ sunt ad res mobiles, permitti; quæ ad immobiles, excludi; quia priora ad mobilia bona, posteriora ad immobilia reducuntur. Sed neque hæc distinctio recte in præsentia applicatur, quia jus ad pecuniam, ad rem mobilem est; nam pecunia inter bona mobilia computatur, ut supra dictum est, et attingit Panor. supra, n. 11; at vero tale jus ad pecuniam colligendam huic paupertati sæpe repugnat, juxta prædicta jura. E contrario vero aliquando permittitur jus, et actio ad rem etiam immobilem; nam si quis leget monasterio domum, non repugnat huic paupertati acquirere jus ad illud legatum, ut, eo modo quo licite fieri possit, in utilitatem monasterii convertatur.

17. *Resolutio difficultatis positæ.* — Aliter ergo distinguendum occurrit (et fortasse erit major declaratio superioris distinctionis, ut ad rem præsentem possit accommodari); potest enim esse jus vel actio ad aliquid recipiendum per modum annuæ pensionis, aut redditus, vel solum ad recuperandum aliquid debitum, quod uno actu solvi potest, et statim consumi, vel in utilitatem creditoris converti. Actiones et jura primo modo repugnant huic paupertati, tum quia ex omnium sententia, et juxta declarationem dietorum Pontificum, inter bona immobilia computantur; tum etiam quia hæc paupertas excludit omnes redditus, annua autem pensio pars est reddituum. Unde cum Doctores aiunt, jus ad rem mobilem comprehendere sub bonis mobilibus, non loquuntur de jure ad pensionem annuam, quod radicaliter (ut sic dicam) semper durat, et suo modo fructiferum est; sed de jure et actione ad solutionem alicujus debiti, sive pecuniarii, sive alterius rei mobilis. Actio autem, seu jus secundo modo, hoc est ad debitum aliquod una solutione comparandum, non repugnat huic paupertati, ut probant rationes factæ. Et quidem si tale debitum pecuniarum sit, vel alterius rei mobilis, recte applicatur ratio, quia illud jus inter mobilia bona computatur; si autem debitum sit de re immobili, ut actio ad illud locum habeat, necesse est rem illam accipi, non ut immobilem, sed ut convertendam in rem mobilem, cui æquivalet, quod a simili sumo ex Panormitano, in cap. *In præsentia*, de Probationibus, n. 63, in illis verbis: *Poterunt capere, non ut bona immobilia, seu ut jura perpetua sibi retineant, et se alant.* Ubi plures refert auctores. Et ita etiam actio illa non consideratur nisi ut quid transiens, et in præsentia ob eam rem inter mobilia bona com-

putari potest. Atque hæc sententia quoad rem declaratam communis est.

18. *Corollaria.* — *Prima opinio.* — Ex qua inferitur primo, si quis bona sua relinquat alicui cum onere solvendi singulis annis certam pensionem monasterio Mendicantium profitentium paupertatem in communi, non posse ex vi talis testamenti, aut legati, jus aliquod acquiri monasterio, quia alias et bonum aliquod immobile acquireret, et redditus haberet. Imo sunt qui censent non posse monasterium talem pensionem accipere, etiamsi ab hærede absque coactione, ex sola conscientie obligatione solvatur, vel potius in eo non resultare talem obligationem, quia talia legata non valent: ita sentit Panorm., in c. *Nimis prava*, de Excessibus Prælatorum, n. 2; idem in c. *In præsentia*, de Probationibus, n. 63; idem sentit Cardinalis, in Clement. *Exiit*, § *Cumque annuæ*.

19. *Secunda opinio.* — At vero Sylvest., verb. *Legatum*, 2, q. 3, et Angelus, Tabiena, et alii cum Paludano, quem citat Sylvest., hoc limitant quoad civilem actionem, et jus; hoc enim acquirere non potest talis religio ex vi hujusmodi legati, quia hoc repugnat voto et professioni ejus; at vero quoad obligationem in conscientia nihil repugnat hæredem teneri ex voluntate defuncti ad solvendum hoc onus sua sponte, et sine coactione, et tunc si ipse hoc modo tribuat, sine scrupulo accipi potest ab his religionibus, quia respectu illorum, solum est eleemosyna quædam, et non immutat ejus rationem et naturam, quamvis alius in conscientia illam dare teneatur. Et ita declaratum est expresse quoad Societatem professam, 6 p. Constitut., c. 2, § 6. Cum hoc tamen moderamine, ut nullus de Societate possit aliquem incitare ad has eleemosynas perpetuas nostris domibus, vel earum Ecclesiis relinquendas, quod de aliis Mendicantibus etiam affirmat Sylvester supra, cum Archiepiscopo. Advertit tamen quod, licet non liceat inducere testatorem ad imponendum hoc onus hæredi, tamen postquam positum est, licitum esse petere ab hærede, et admonere illum ut suam obligationem impleat, quod etiam tenet Angelus, quia per hoc non fit coactio civilis, neque exceditur contra limites mendicitatis et eleemosynæ, quia hoc tantum titulo postulatur; sicut licet petere a famulo pecuniam, quam dominus ei tradidit, ut monasterio in eleemosynam daret, et admonere illum fraternæ obligationis suæ.

20. *Limitant aliqui.* — *Contrarium tenent*

alii. — Addunt præterea nonnulli ex dictis auctoribus limitationem quoad obtinendum jus civile ex vi hujusmodi legati; nam si pensio sit perpetua, vel longi temporis, fatentur non posse acquiri tale jus, quia talis pensio est quidam redditus perpetuus, qui et tollit mendicitatem incertam, et inter bona immobilia computatur, et proinde tali professioni repugnat, ut sumitur ex c. 1, § 1, de Religiosis domibus, in 6, et clarius ex Clement. *Exiit*, § *Quicumque annui*; de quo videri potest Covar., lib. 3 Variarum, c. 7, § 2. At vero si pensio illa imponatur ad breve tempus, quale reputatur quodlibet brevius decennio, non repugnabit acquirere ad illud etiam jus civile; ita tenent Cardin., Fredericus et alii, quos sequitur Sylvester supra; Tabiena, verbo *Legatum*, 11, q. 4, n. 5; Emman. Sa, verb. *Religio*, n. 57. Quam opinionem sequitur Corduba, in expositione suæ Regulæ, c. 6, q. 11, et tractatus, qui dicitur Serena conscientia, q. 19 et 20; et est opinio probabilis, quæ in hoc fundatur, quod illi non sunt redditus, sed est veluti certa quantitas legata, solvendo illo modo per partes, quod non repugnat paupertati; nam si tota illa quantitas legaretur simul solvenda, non repugnaret; ergo neque illo modo. Nihilominus contrariam sententiam docet Bartolus, in tractat. Minoritarum, lib. 2, dist. 6, c. 2 et 3; et Baldus, in Authentica *Ingressi*, cod. de Sacros. Eccl. Fundantur, quia illa revera sunt annui redditus pro eo tempore quo durant. Item repugnant incertæ mendicitati, nam pro tunc non viverent fratres in spe Dei, propter spem quam haberent in dicto legato. Item, quia in dicta Clement. *Exiit*, generaliter dicitur, *nulli redditus*; si autem, propter considerationem alterius opinionis, illi non reputantur redditus, etiamsi tempus sit longissimum, erit legatum validum, etiam quoad jus civile, dummodo tempus sit definitum, et quantitas ex toto illo resultans non sit tanta, quin simul tota legari possit. Utraque sententia æque probabilis est, et in praxi tuta; prior vero et favorabilior, et probabilior.

21. *Objectio: an liceat tale legatum vendere.* — *Responsio.* — *Instantia.* — *Solutio.* — Sed dices: jus ad illos redditus (quod etiam de censu perpetuo objici potest) est quoddam bonum immobile, et æstimabile pretio; cur ergo non valebit legatum de illo, etiam quoad jus civile, non ut per annuos redditus recipiatur, sed ut statim vendatur, et pretium in commodum monasterii convertatur? Nam quod in aliis le-